

La Unió Europea

Un cop finalitzada la Segona Guerra Mundial, es va començar a forjar a Europa el que amb el temps passaria a ser la Unió Europea. L'embrió de la Unió Europea va aparèixer l'any 1951 amb la Comunitat Econòmica del Carbó i l'Acer, en la qual els països signants (Bèlgica, República Federal Alemanya, Luxemburg, França, Itàlia i els Països Baixos) van passar a cooperar econòmicament en aquests sectors concrets.

L'expansió de la cooperació a la resta de sectors (a banda del carbó i l'acer) va comportar la creació de la Comunitat Econòmica Europea, el tractat de constitució de la qual va ser aprovat l'any 1957. L'objectiu passava a ser crear una unió duanera en la qual fossin suprimits els aranzels externs i es mantinguessin aranzels comuns davant tercers països.

El Tractat de la Unió Europea, també conegut amb el nom de Tractat de Maastricht (1992), suposaria un canvi en els objectius de la comunitat que passaria a incorporar la unió d'acció política entre els seus objectius.

L'any 2002, l'aparició de la moneda europea (l'euro) a dotze països, que substituïa les antigues monedes nacionals, va comportar un nou pas en la unió dels països membres que la van adoptar.

Els països membres

Des del gener de l'any 2007 la Unió Europea va passar a ser integrada per 27 estats. Tanmateix, no tots els països passen a formar part de la Unió Europea en tots els aspectes. Una de les característiques és que no tots els països membres tenen en comú l'euro com a moneda.

Estats membres de la Unió Europea i any d'ingrés

Les institucions de la Unió Europea

De la mateixa forma que els diferents estats tenen les seves institucions, la Unió Europea també disposa d'institucions pròpies. Aquestes hauran de vetllar pels interessos comuns de tots els estats membres i donar les directrius d'actuació comuna. Entre les seves institucions en trobem algunes com la Comissió Europea o el Banc Central Europeu, que actuen de forma independent, sense haver de seguir els interessos individuals dels països dels quals provenen els seus membres.

Altres, com el Consell Europeu, són institucions on cada membre defensa els interessos particulars del seu estat intentant arribar a acords que possibilitin una posició comuna.

La Comissió Europea

La Unió Europea és constituïda per un conjunt d'estats membres que poden tenir objectius diferenciats. Per treballar per uns objectius comuns des d'una situació d'independència política respecte dels estats que la componen existeix la Comissió Europea.

La Comissió Europea és una institució políticament independent que representa i defensa els interessos de la Unió Europea en el seu conjunt.

Els components de la Comissió s'anomenen comissaris i són elegits pels estats membres (hi ha representació de tots els estats membres dins la comissió) i el Parlament.

Entre les funcions de la Comissió Europea destaquen:

1. Proposar legislació al Parlament i al Consell.
2. Gestionar i aplicar les polítiques de la UE i el pressupost.
3. Fer complir la legislació europea.
4. Representar la Unió en àmbits internacionals.

El Parlament Europeu

De la mateixa manera que la ciutadania escull els membres que integren el parlament del seu estat, també selecciona els que ho fan a escala europea.

El Parlament Europeu és l'assemblea que representa la ciutadania de tots els estats membres triada mitjançant eleccions per sufragi universal i la missió de la qual és actuar en matèries legislatives, pressupostàries i de control.

Una de les principals característiques del Parlament Europeu és que els parlamentaris s'agrupen segons la seva ideologia i no segons el país de procedència.

Entre les funcions del Parlament Europeu trobem les següents:

1. Legislatives. En aquest sentit, el sistema europeu es caracteritza per la codecisió. El Parlament comparteix amb el Consell la capacitat de crear normes.
2. Pressupostària. El Parlament també comparteix amb el Consell la capacitat pressupostària.

3. De control. El Parlament exerceix el control democràtic sobre l'activitat comunitària. Aquest control l'efectua sobre l'acció de la Comissió, del Consell de la Unió i del Consell Europeu.

El Consell de la Unió Europea

Els governs dels països membres de la Unió tenen la possibilitat d'influir-ne les polítiques mitjançant el Consell de la Unió Europea.

El Consell de la Unió Europea inclou els representants dels estats membres amb rang de ministre i facultat per comprometre els estats.

El més habitual és que els consells de ministres de la Unió incloguin els ministres amb competències sobre la matèria de què es tracta.

El Tribunal de Justícia

El Tribunal de Justícia s'encarrega de vetllar pel compliment de la normativa europea, controlar la legalitat per les mesures preses per la Comissió, el Consell i el Parlament i de resoldre els conflictes que puguin aparèixer entre la Unió i els estats membres i entre aquesta i la ciutadania.

El Banc Central Europeu

El Banc Central Europeu és la institució encarregada de controlar la política econòmica i monetària de la Unió Europea. Entre els seus objectius figura mantenir controlat el nivell de preus (inflació) o mantenir el nivell de creixement econòmic tan elevat com sigui possible.

Inflació o creixement

Una de les majors disjuntives que es presenta sovint al Banc Central Europeu és què fer amb els tipus d'interès. Si els abaixa incentivarà el creixement econòmic, ja que la gent pot disposar de crèdits més fàcilment; tanmateix, això originarà molt probablement que pugui la inflació. Si, pel contrari, els augmenta, reduirà la inflació però també el creixement.

Altres organismes consultius

Entre els organismes consultius de la Unió Europea destaquen el Consell Econòmic i Social i el Comitè de les Regions. El primer representa diversos sectors de la vida econòmica com els empresaris o els treballadors i el segon fa sentir la veu de les diverses regions que integren els estats.

La legislació europea

Del conjunt de normes que emanen de la Unió cal diferenciar entre el dret primari i el dret derivat.

El dret primari de la Unió Europea és el que recull els tractats de la Unió que apleguen els principis generals a partir dels quals s'elaboren la resta de normes.

Dins el dret primari s'inclou el Tractat de París, el Tractat de Roma, l'Acta Única Europea, el Tractat de la Unió Europea, els diferents tractats d'adhesió dels estats membres, etc.

El dret derivat és el que emana de les institucions comunitàries.

Dins el dret derivat cal destacar les directives, els reglaments i les decisions:

- Les directives són normes de compliment obligatori per als estats membres de la Unió Europea, que inclouen una sèrie d'objectius que han d'assolir els estats membres sense especificar-ne els mitjans. Les directives entren en vigor un cop s'han notificat als estats membres o han estat publicades en el diari oficial. Tanmateix, els estats membres tenen un període d'entre sis mesos i dos anys per fer la transposició.
- Els reglaments són normes d'abast general que emanen de la Unió Europea i, a diferència de les directives, són directament aplicables a tots els estats membres.
- Les decisions són normes directament aplicables als estats membres, però que no tenen un abast general, sinó que només vinculen els destinataris específics.

La transposició

Els diferents estats membres han d'adoptar mesures nacionals d'execució per tal de poder acomplir els objectius marcats per les directives europees.

A més dels reglaments, les decisions i les directives, el Tractat de la Unió recull la figura dels dictàmens i les recomanacions. En aquests casos, però, no es tracta de normes en el sentit estricte de la paraula, ja que no són de compliment obligatori.